

Csehszlovákia nincs többé Kárpátját a m. kir. honvédségek csapatok megszállták!

Húsz nehéz megpróbáltatásokkal teletűzdelt esztendő múlt el, hogy az örömmámorral feltöltött győzők életre hívják egy olyan államot, melyről már a történelem során bizonyították életképtelenségét. Csehszlovákia már évszázadokkal ezelőtt elvesztette jogát, hogy önálló, független országgá élje életét az európai népek közösségében és ismételt életre hívása a hozzákapcsolt Szlovákiával a születés után alig húsz évre ismét beigazodott a történelmi igazság. Hiába volt a támogatás, nem vezetett erősödéshez a volt győzőkhez való tartozás, ellenkezően a centripetális erők jelentkezése egyre sürűbbé vált, míg most, behajlesedett a végzet.

A felelősséget kimentant, mely fojtogató gyűrűként övezte megnyomorított hazánkat — hol van már? Hol van ennek az államcsoporthoz szellemi mozgatója? — Benes? Hűségese szekundánsa Titulescu is a számitásért keserű kegyelenél — ki hajtja meg intrikáit? Ki emlékezik ma már Jelficára? Elmúlt a dicsőség, elmúlt egy álom, mert a valóság az igazságot a jog, a történelem nem igazolta az álmokat. Mikképp is lehetett elképzelni, hogy a természeti erővel szemben lehet egyszerűen megvonni a határvonalakat?

A végső bomlás csirait hordta magában Csehszlovákia már megalkudása idején. Most forponthoz ér az ország. Hiába volt kiutkezesés, a szörnyűsülvött, kimúlt és a támogatásban Magyarország is közreműködött.

A müncheni és az azt közvetlenül követő bévederei döntés után, újajléledt, szlovákok önállóságot kívánó követelését a még mindig benesi szellemben kormányzó csehek rövidlátóan nem vették tudomásul és nem akartak tudomásul venni a megváltozott helyzetet. Nemcsak a, töt autonómistákat, hanem a még Csehszlovákban maradt németeket is üldözték, ki-rovokált utcai tüntetéseken bán-talmazták. A szlovák öntudat ébrentartóit letartóztatták, de többek-tek sikerült idejében a német birodalom területére menekülni. A cseh központi kormány egy vélté elintézte a kérdést, hogy a szlovák parlament által kinevezett kormányt elmozdította. Természetes, hogy a szlovák alkotmánnyal történt nyílt szembehalvezkedés véglegesen elmerásként a helyzetet és most már a német birodalom támogatá-sával és hatalmi erejének igénybe-vevésével a prágai kormány kény-tele volt engedni és tudomásul venni a független szlovák kormány megalakulását, melynek azután első gyűlése volt a pozsonyi ország-gyűlés, kimondatni Szlovákia füg-gelenségét és önállóságát. Csehszlovákia megosztott lé-vén.

Az isteni örök igazság...

Trianon után ebbe vetettük legfőbb reményünket, ezt imádkoztuk minden áldott nap, minden reggelen és minden lenyugvaskor, mert reménytelenül hittük, hogy minden földi hatalmak felett él az Örök Igazság, az egyedül örök erő, amely előbb vagy utóbb elér a hazugot, lesújt rája és megsemmisíti.

Az Isten örök, osztó igazsága elindult szeptemberben, hogy a húsz év előtt összehazudott államalakulatot megörösz-malmával és szíjjel szórja a szélnek, mert megalakulása nemcsak történelmi, földrajzi, gazdasági és néprajzi szempont-ból volt természetellenes, de ellenkezett az erkölccsel és az isteni igazsággal. Ez az elindulás egyelőre néprajzi alapon ha-ladott, melynek eredménye lett a szudán-tanemet területek, a lengyel részek és az elrabolt magyar Felvidék magyar többség-ű területeinek a leszakadása.

Az Örök Igazság a végtelenség meg-mérhetetlen távlatában egy pillanatra meg-állott: mintha gondolkodási időt adott volna a megmaradt államtákolmányok a magabaszállásra, a további hazudozás, csatás, ámitás megszüntetésére. De a megrögzött büns csak néhány napig eszmélt azon, hogy az Örök Igazság aújto-keze reánebezedett, pár nap múlva lerázta magáról, mint egy kényelmellen terhet a folytatta tovább világ — s népcsalásait. A két most már erőteljesen lesújtott. Az önállóságért húsz esztendő óta küzdő szlovák nemzet végre megunta a csehek jármát s önállósította magát. Ezzel a ténnyel a néprajzi természet-ellenesség megszűnt s elindult könyörtelen következettség a történelmi, földrajzi és gazdasági természetellenességek a likvidálása. A főlzámolás első mozzanata öklőcsapásként sújtotta a magát anya-országként feltölt Cseh-Morvaországot, amik-or a Szlovenszko függetlenségének ki-kiáltását követő napon a Nemzetbirodalom magába bekelezte a végleg letörtölt a tér-kepről. Nem vagyunk kárörvendők, de az Örök Igazságnak ez a látható megnyilvá-

nulása beton talapzatot épített az Isten igazságosságába vetett hitünk alá s ha e felett lelkünk feljajong, ezt senki fölünk rossz néven nem veheti.

Az önálló Szlovenszko lakosaival ezer évig közös magyar sorsot éltünk s a közös történelmi mult után természetes, hogy szívesen látjuk azt a fordulatot, mely a cseh elnyomás alól felszabadította őket. Azonban a fentebb említett beton-talapzatot szilárdan állva hisszük és valljuk, hogy az Örök Igazság követke-zetessége a történelmi, földrajzi és gazda-sági természet — és okzerűségénél fogva az idők folyamán ismét felénk hajlítja az egész Felvidéket.

Szlovenszko önállósága Kárpátalja számára is egészen új helyzetet teremtett s amikor sorokat írjuk, dicső hadsere-günk fiait már több mint huszonegy órája menetelnek Ruszinkóban, hol a felszabi-dított lakosság az öröm és boldogság ex-tázásával fogadja őket. Magyarország is szeretettel várja vissza öltre Kárpátal-ját. E szép, elhagyott, szelid és szomorú föld sohasem szakadhatott el szívüinktől. A politikai határok merevsége és merev-kétsége nem szakíthatja meg táji, politi-kai és gazdasági alkátát. Dél felé, a ma-gyar középpont felé vonzódnak Kárpát-alja folyói és erre nyílnak völgyei is. Délről, a középponti Magyarországtól nyert e föld életet és érteimet. Közép-pontjától elszakítva e földnek a sorsa csak a még nagyobb nyomor, a még tel-jesebb pusztulás volt és lehetett. A természet volt alkotta meg Kárpátalját és Magyarországot, hogy nem élhetnek egy más nélkül. A cseh imperializmusnak szük-sége volt erre a földre, melyhez való nemzeti és népi joga nem volt saba, de kellett neki is a hegyvidék, hogy keletre nyulhasson s közvetlen kapcsolatban áll-hasson Romániával, amelyhez a Magyar országot körülzáró kisántant politika kö-tölte a kellett neki azért is e vidék, hogy a szláv kelettel, a nagy jövőtígérő ukrán népiséggel és Szovjetországossal is

a kárpátorosz földön a lakosság-ból határtalan örömet és lelkesed-ést váltott ki, mert tudják és emlékeznek, mit jelent számukra a magyar uralom.

Március Idusán...

Virág fakasztó büvbös március
Tavas Idusa, szabadság hajnala
Egy évszázad ködeből idéz,
A magára eszmélt, megújított Hunnia.

Aludt a nemzet egy század évet
Lélek, gondolat, tett bilincsek között
És jöttél Te és csókodra felébredt
S a rablincsek, mind széjjeltörtött.
Vad riadó szált tavaszi széllel,
„Talpra magyar! Hív a Haza!”
És jöttél, jöttél, az ifjak és vének
S gyűlt, nőtt, ömlött a honvédek hada.
A pillanatok hőbökét szűlték,
A kibontott zászlók ezredeket,
S kipróbált, edzett *eregetek vertek,
Anyák felől kelt gyerek seregek.
1849 tavasz, győzelmes csaták...
Vác, Nagysáló, Isaszeg...
A történelmet mindig vérel írták,
De ilyen két soha késő évezredek.

Testvéreim! Március van megint...
Az életet jelentő tavasz, kikelet
Majd egy évszázad története int,
S várja az ébredő magyar sziveket...
A tetteket, mit halogattunk eddig,
A hőbökét, kikéket szelnie kell...
A kibontott zászlót, mely alá gyűl megint
A győzeletlen magyar gyalog.
Testvéreim! — most újra hív a haza,
Az ezereket és magyar határ...
A Tatra orma, Erdély bércei...
Bácska, Bánát, szivdobogva vár...
Úszát a Poprád, a Maros...

közvetlen közelségben élhessen.

Ma még jobban megduvedkedett e föld jelentősége. Két testvéri és baráti nemzet, a magyar és a lengyel nép akár e hegyvidék által találkozik egymással. Közös érdekük a lengyel-magyar határ egyfelől a keletre Középeurópába, vagy a nyugatra átnyúló Oroszország miatt a közös érdekük a keletkezőeurópai népek örendelkezésébe miatt is, hogy ez a sokat szenvedett földterület a Balükum-tól a Balkánig ne lehessen más hatalmak és más imperializmusok átmenő területe. A Kárpátalján át kialakuló közleple-gyel-magyar határ a legelső biztosítéka a középeurópai népek eddig semmibe nem vett örendelkezésének, önjogosságának, ennek a még meg nem értelet középeurópai Monroe-elvnek, mely szerint Középeurópa legyen a középeurópai népeké.

Most, hogy ezek a reápolitikai szükségletek újult erővel támadnak fel, Magyarország minden reápolitikai fel-az évszázados sorsközösség, a teljes szós-ság szeretetével és melegével gondol Kárpátaljára és népeire. Nemcsak arra a magyar népiségre gondolunk, mely ott lakik a Felső Tisza mellett s mindig köz-vetlen elemi részese volt a tisztántul ma-gyarságnak, de ugyanilyen szeretettel gondolunk a testvéri ruszin nép felé. „Gens fidelissima” ma is ez a nép, ahogy hű volt Rákóczi Ferenchez s hűségér-ti mi új hűséggel s újult szeretettel fogadja

Megilletődve állunk a sűrű, erős hegyek titkai és szépségei előtt, megil-lőtödvé gondolunk a szegény, elesett falvak-ra, melyeken először magyarok, Bartha Mik-lós és Egán Ede igyekeztek segíteni s ez a segítség olyan mély és alapos volt, hogy még a Kárpátalján foglalkozó nagy szociális cseh író, Ivan Olbracht is pá-daképpen állította a kizsákmányoló cseh-szlovák gazdasági és politikai rendszer elé. Megilletődve és áhitattal gondolunk az uraegyesülés előtt az öreg szomorú fatemplomokra, melyekben bákeresztyéni mélység, áhitat s egy mélyszéges Isten-közelség keres magának a föld nyomo-ruságából utat az ég felé.

Nem felejtettük el azokat a mély-széges testvéri közös emlékeket, élménye-ket, melyek bennünket e földdel és né-pével egybefűznek s az uraegyesülés él-ménye csak folytatása lehet a régi ma-gyar ruszin közösségnek. Nem érdek-közösség, politikai számításból eredő talál-kozás ez, de olyan összefonódás, melyet hegyek, évszázadok, közös küzdelmek

És mind az ősi vér szentelt rögök,
És hív és vár és segínyt kéro kezén
A rablincsek hajh, jaj de búsan csörog.

Tegy csodat hát Te büvbös március
Es gyujtsd fel poshadtt sziveink
Hogy fájjon, tépijen, marcangoljon egón,
A ránk vert sok súlyos csörogó rablincsek.
Hogy fájjon a seb, mit 20 éve osztánk,
Nap-nap után érdemtelen reánk,
S hogy 20 éve nem tudtuk visszavenni
Martalóckótlól — vérel szerezett bazánk.

Talpra magyar! hát ez a mi tavaszunk...
Talpra mert most már menni kell, tenni...
„Egy ezredév nem reánk itélő szemekkel”
Es nagy a lét: lenni, vagy nem lenni.
Szűnjön meg most minden pártviszály,
Egyéni érdek, önzés, satnya gög...
S legyen szívünk ezerzer erősebb,
Ezerszerre, mint ezer év előtt.
Mert uti honfoglalásra indultunk...
Mi az elhaltott, de feltámadt magyar
S ne legyen most ki gyáván félre vonul...
Ne legyen egy ki pártlútást akar.

Es gyözünk! mert gyözünk kell...
Mlének az igazság és jogunk van...
Kegyelmet nem kérünk most se nem kell,
De fölünk se merjen senki kérni.

Gyözünk testvéri! mert gyözünk kell...
Ha most minden magyar egyet akar...
S mire a tavasz várba fordul,
„Havas Tárától a kéhő Adriáig”
Egy ország lesz itt, — egyetlen,
A magyar!...
Benedek József

MINDEZ
felmunka ho

Dr. Oetker
SÜTŐPORRAL és
VANILLINCUKORRAL SÜT!

közös szenvedések mely belső iratlan törvények hoznak létre ellenállhatatlanul.

Amidőn ez az összeborulás folyik most hős katonáink részéről, erősödünk meg halhatatlan költőnk Magyar Hírszekegyétől s az ég felé emelt fővel és a bennünk lakozó mélységek áhitattal ismétlünk tovább fogadalmunkat:

Hiszünk egy isteni örök igazságban! — (—ány.)

Hírek és különféle

Uj állomások Somoskőújfalun. Maróthy Gyula MÁV. főintézőt a MÁV. igazgatóság Somoskőújfalura nevezte ki állomásfőnöknek. Maróthy Gyula sok évig teljesített szolgálatot Salgótarjánban és élénk résztvevő városunk társadalmi életében. Majd mátránovái állomásfőnök lett és most újból közelünkbe került. Szeretettel köszöntjük őt családjával együtt.

Adomány. A Salgótarjáni Népbank Részvénytársaság a népkonyha céljaira 30 pengőt adományozott. Fogadják nemes adományáért a népkonyha vezetőségének bálás köszönetét.

Legkisebb munkabérek a kereskedelemben. A m. kir. kereskedelem és közlekedési miniszter 9345—9339 szám alatt kelt rendeletével megerősítette a kereskedelmi tisztviselő, kereskedő és gédek és kereskedőtanoncok legkisebb munkabéreit az ország egész területére kiterjedő hatállyal. Salgótarján a második csoportba tartozik s itt március hó elsejétől kereskedőségének az első évben 70, a második és a harmadik évben 90, a harmadik év után 110 P. fizetendő havonként. A kereskedő tanonc fizetése az első évben 30, a második évben 35, a harmadik évben 40 P. havonként. Ugyancsak rendezte a m. kir. kereskedelem és közlekedésiügyi miniszter a kereskedelmi segéd munkások legkisebb munkabéreit is. Eszerint férfi segéd munkásoknak (kifutó stb.) tizenhat éven alul heti 10, tizenhat éven túl, de huszon alul heti 14'50, husz éven túl, de huszonnégy éven alul heti 18, huszonnégy éven felül pedig heti 20 pengő fizetendő. Ez a rendelet 1939 február hó 15-én lépett életbe. Az érdekelt üzleteladónosok helyesen teszik, ha saját érdekükben figyelemmel kísérik a legújabb rájuk vonatkozó törvényes rendelkezéseket, mert szigorú büntetésektől kímélik meg magukat.

Olcso bokorrozás szállít a leg-szebb új fajtákban, 20 darabot póstán, utánvételt 8 pengőért Ungváry József faiskolája, Cegléd. Árjegyzékét ingyen küld.

Dr. Söldos Béla a gömöri főispán

A történelem ereje feltartóhatatlanul gyurja, formálja a sokat szenvedett hazát. A trianoni határokhöz fókuszatosan visszatérő részek újra életre keltek a régi vármegyék határait. Gömör is újjá éledt. Husz éves lázálmai után ismét kitárultak az ősi vármegyeház kapui, hogy a honfiumi szenvedésekben, a világhézi harcokban és idegsorvasztó türelemben megédzett vezetői életét nemzeti öntudattal s a nemzeti öncéluság népies igazságaival vezessék tovább a teljes magyar feltámadáshoz.

Az újból magyar nemzeti életre kelt Gömör főispánjává Dr. Söldos Béla, volt nógrádi főispán nevezetett ki, akit nemcsak ezen tisztségében ismertünk meg mint hivatalon előjárót, de megintanult őt szeretni és végtelenül nagyra

becsülni azért is, mert ismerte a salgótarjáni szemmedence munkásságának, a szántóvető palocságának s egész lakosságának minden jogos és indokolt panaszát és igyekezett is a bajokat orvosolni, — személyes utanjáráásával is rajtuk segíteni.

S ha majd a gömöriek is érezni fogják, hogy az ősi magyar föld megművelésében, népének nemzeti viselkedésében a palóc népművészetben, a közegészségért való küzdelemben, a közlakosságért való szociális gondoskodásban, a nemzeti jelleg kidomborításában s általában a közéleti tevékenységben az áldott egyakarattal működik: akkor hajtsanak főt a Trianon utáni új magyar gömöri főispán előtt, akinek további közéleti munkásságához bucsuzásul kívánunk sok „Jó Szerencsét!”

Dr. Bross József alispán lett vármegyénk főispánja.

Az ősi Nógrád vármegyének székházában ünneplő ruhákba öltözött tisztviselő, törvényhatósági biz. tagok és más megyei, városi egyéniségek bucsuzatlják és köszöntik a távozó főispánt és alispánt.

Több mint 3 évtizedes nógrádme gyei szolgálat után Dr. Bross József alispánt nevezte ki a kormányzó főispánna.

A komor megjelenésű, de meleg szívű, mélyen vallásos és szociális gondolkodású alispánt szomorú szívvel bucsuzatlják a tisztviselő, munkatársak és jóbarátok, de ugyanolyan örömmel köszöntik mint főispánt, aki ha más munkakörben is, de továbbra is ott marad

az ősi vármegye történelmi multu székházában.

Mint a vármegye közigazgatásának feje nemcsak hivatali, de kulturális téren is apostolkodó munkát végzett. Sok maradó alkotás dicséri őt. Baross József nevét. A vármegye közönségének osztatlan szeretete és bizalma fogadja főispáni kinevezését, mely a mai nehéz és elvi harcoktól hangos történelmi időkben nem jelent sine cura tisztséggel. A nehéz feladat elvégzésében hűség és szolidaritás közvélemény várja a tapasztalatokban gazdag lelki főispánt, akinek fáradozásaihoz készséggel ajánljuk fel szerény munkánkat.

Válasz az újabb nyam-nyam cikke.*

Tisztelt Petróczy ur!

Örömmel látjuk, hogy Ön nem az a gyenge legény, akit néhány józan érv levelez a lábáról s bár nem szándékunk végnélküli vitába bocsátkozni Önnel, még ez egyszer válaszolunk cikkének néhány kitételére.

Előző válaszunkban Ön minden kérdésére és „aggódalmára” feleletet kapott,

Hogy mégincs megelégedve, az természetes. Rögtön sejtettük, hogy cikkünk

* A vitát e cikkkel lezártuk ezzel a szilárd meggyőződéssel, hogy a vitázó feleket, az izé hazahűség és a magyar kultúra iránti rajongó szeretet vezette cikkük megírásában. Folytatásuk tovább e nemes verseny az élet küzdő terén, egymás felfogását tisztelva, és a kérdés, személyi szempontok mellőzéseével s ebből lesz példát is adó igaz hazsma a magyar kultúrának. Szerk.

ÚJ MAGYARNEVŰ

de a régi és felülülhatatlan Modiano-minőségű a most forgalomba kerülő

Diadal

SZIVARKAPAPIR és
SZIVARKAHÜVELY

Önök nem fog tetszeni. Ezen azonban nem segíthetünk. Mi válaszukat megadtuk, állásfoglalásunkat kifejtettük, elveinket és meggyőződésünket érvekkel alátámasztottuk. Több mondanivalónk nincs az Ön számára. Hogy újabb megjelent cikkének néhány sorára mégis válaszolunk, azt kizárólag a közönség tájékoztatásáért tesszük, mert ismét alkalmunk van felhívni a figyelmet Petróczy ur néhány alapvető tévedésére. A jövőre nézve azonban megnyugtattuk Petróczy urat, — mi nem fogjuk zavarni kultúrcikkének megírásában. A „Szürke fiuknak”, az Ön „támadóinak” ugyanis sokkal komolyabb és fontosabb gondjaik és elfoglaltságuk van, sem hogy még ezeket is tudomást vegyenek az Ön irodalmi munkásságáról. Irhat tehát még ennél is hosszabb cikkeket a maga igazolására, reméljük, hogy a magyar kultúra ügyének éppen annyit fog használni, mint amennyit árt...

Önök rendkívül naiv elgondolásai vannak a „tárgylagosságról” és az „elvi sikről”. De minthogy Ön olyan ártatlan határozottsággal kijelenti, hogy tárgylagos — akart lenni, hát ezt szívesen elhiszük Önnek. Ezzel szemben tény az, hogy mindkét cikkétől olyan messze van a „tárgylagosság” és az „elvi sik”, mint Makó Jeruzsálemtól.

Ami pedig azt az igen természetes és magától értődő dolgot illeti, hogy egy magyar kultúregyesület által rendezett kultúrrest befejezése után a rendezőség cigányzenén kívül nemzetközi tánczenét is ad a tánchoz, ez semmiféle vita és kifogás tárgyát nem képezheti, — józan elgondolás szerint.

Ha pedig cikkirő urnak egyszer alkalma és szerencséje lesz, hogy részt vehet a budapesti „Vitézi bál”-on, vagy a szegedi „Pusztaszeri bál”-on, meggyőződhet róla, hogy igenis, a legkevésbé sem merészség azt állítani, hogy a „csárdás még a legmagyarabb bálon is csak visszatérő refrainként szerepel. „S megnyugtattuk Petróczy urat, hogy mi jól vagyunk értesülve.

Tudóskodni pedig — tisztelt Peróczy ur — csak az tudóskodhat, akinek tudása s így joga van a tudóskodásra. Mi olvastuk „Hóman-Szekfü”-t személyesen. Ezzel szemben Ön nem olvasta. S ha Ön azt képzeli, hogy ez jó alkalom a gunyolódásra, azzal csak önmagát teszi nevetéssé. Dehát úgy látszik, Ön a harcoss magyaroknak ahhoz a csoportjához tartozik, akik szeretnek tanácsokat adni, de tanácsokat megfogadni — annál kevésbé.

Az Ön elgondolása — hogy mi tartozik a műveltséghez, hasonlít annak a rossz tanulónak az elgondolásához, aki a nem szeretem tankönyvet félrelöki, mondván, hogy „nekem ez nem tetszik, tehát nem is tanulom meg.” S bár vitathatlan, hogy ez az ő „egyéni” elgondolása, amihez mindenkinek joga van, — év végén mégis szekundát kap. Ön is kijelenti, hogy véleménye szerint a jazz nem tartozik a műveltséghez, tehát nem is tördik vele. Ön nem kap ugyan szekundát, de az megeshetik Önnel, hogy összekeverül egy külföldivel s az gratulál Önnel világhírű honfiktársunkhoz Géczy Barnabáshoz. S akkor talán részemlőn Ön, tisztelt Petróczy ur, hogy „ejnye, ugy látszik, mégis akad valami a világegyletemben, ami a jazz-zel kapcsolatos és amit tudni illenék”.

Pl. azt is, hogy a jazz zenének épp oly kevés köze van a „nyam-nyam”-okhoz, mint a négernek a szakszoflonhoz. De nem bocsátkozunk részletesebb magyarázatba, — ha Petróczy urat érdekli, nézzen utána személyesen, — ne hogy

megint fejünkhez vágja, hogy eldicsek-szünk a tájékozatlanságunkkal. Hát az már igaz, hogy a tájékozatlansággal bajos is eldicsekenni!

Az Ön egyéni véleményével szemben fenntartjuk a magunkét, hogy a magyarságnak nem kell „látszani” senki emberfián. A lelkiesség a fontos, egyedül. És az önmagunkba nézés, — hogy megilletem-e a kötelességemet én, — és nem az a másik, kedves Petróczy ur! Ez a fontos! Ha ez megvan, nincs szükség hangos magyarkodásra és egyébb „kivételésekre”.

A „divatról” és „nyugattamjómólásról” szólóan csak annyit jegyzünk meg, hogy nagyon nagy fába vágta fejszéjét Petróczy ur, amikor elhatározta, hogy a nemzetközi tánczenét kiírja Magyarország területéről. Biztosítjuk, hogy ez nem fog Önnel sikerülni.

Azt is leirhatjuk Petróczy ur kishitűség nélkül nyugodtan, hogy „kis nemzet” vagyunk. Nincs ezen semmi fennakadni való. S mégis mi azt állítjuk, hogy a világ bármely nemzetével összehasonlíthatjuk magunkat, mert nem a számbeli nagyság, nem a mennyiség, hanem a minőség az irányadó nemzet és nemzet között. Mi magyarok majdnem minden téren felvehetjük a versenyt a nyugati nagy népeivel. Tévedésben van Petróczy ur ha azt hiszi, hogy mi az „idegen kultúrát nagy adagokban vesszük be”. A tény ezzel szemben az, hogy hozzánk a nagy népek kultúrájának csak morzsa jutnak s ezek is igen gyakran eliskandnak nyelvünk rokoitalának s egyedülálló sajtóságai miatt.

Abban igaza van Petróczy urnak, hogy elsősorban a saját értékeinket kell megbecsülnünk. Sajnos azonban megérik, hogy sok magyar östebetséget (Bartók és Kodály iskolapédái ennek az esetnek) a külföldi led meg s mi csak akkor veszünk tudomást róluk, amikor a nyugati kultúrországok elismerésének visszénye vetíti fel a magyar égre az itthon megtagadottak nevét.

Végül még egyszer megemlítvén a „fejedelmi többest”, megjegyezzük, hogy a „Szürkefiúk” kezében van olyan jó helyen a magyar kultúra ügye, mint az Ön zergétollainak árnyékában. E felől tehát Ön nyugodtan alhat úgy most, mint a nagy „számonkérés” napján. Ön nagyon keveset tétel ez fel a „Szürke fiukról”. Ne keressen tehát titokzatos „támadót” a „Szürkefiúk” aláírás mögött, mert e sorok írja egy a „Szürkefiúk” körül s minthogy természetesen társai nevében is ír, kicsit nevetéssé Önnék az az elképzelése, hogy „elbujik” a „Szürkefiúk” aláírás mögé. Egyébként nevét és címét bármikor megtudhatja a szerkesztőségben.

A Szürkefiúk szalonzenszere.

Bánymozgók híre. A baglyasaljal és pálfalvai bánymozgók március 19-én, vasárnap délután és este három-három előadás keretében bemutatják a magyar filmgyártás egyik szenzációs vigjátékát: az AZUR EXPRESS-t, Tolnay Klári, Szelezky Zita, Páger Antal és Báthly Lajossal a főszerepben. Kiseb műsor: „Szent István élete” magyar kultúrfilm, valamint a Magyar és Páramont világhírűek. A pontos megjelenés előfeltéle.

ATTENCIÓ! Használják és kedvelik immár 40 év óta az egész világon az Aspirin-tablettákat. Gyorsan ható, ártalmatlan, jól tűrhető, csak az Aspirin-tabletta jellemző tulajdonságai. Meghűlés, fejfájás, reuma és lázadalm esetén az Aspirin-tabletta mindenképp segít. Ugyanolyan azonban minden tablettát látható „Bar”-keresztje, ne hogy tévesen kapjon.

Főlerakat: **MAYER és UNGÁR**
Jobb üzletekben kapható!

MAV. menetrendváltás. A MAV. állomásfőnökség ezúton is közli.

hogy a Fő-téri állomásról reggel 8 óra 7 perckor Hatvan—Budapest felé közlekedő motoros vonatnak és a 12 óra 11 perckor Losoncra közlekedő vonatnak indítása további rendelkezésig elmarad.

Március 15-iki ünnepély az Acélgárban. Az Acélgári Tiszti Kaszinó és az Olvasóegylet 1939 március 15-én, este 8 órakor tartotta az Olvasóegylet nagytermében 1848 március 15-e évfordulójának emlékünnepélyét. A zsúfolt széksorok közönsége a dalárda és zenekar Hízkegy áhitatos zenéje után a zenekar Rákóczi nyitányát hallgatta. Ezekután Axmann József szavalta el Szabó Lőrinc „Mit hoz a tavasz” című költeményét. Utána ismét a dalárda és a zenekar szerepel a Kacsób: Rákóczi megtérésével, majd Visnyovszky László mondta el ünnepi beszédét. Következőben a dalárda „Igazságot” énekzámát a zenekar kísérelte, majd Fehér Anna szavalta Tarnavölgyi „Hítvallását”. Az ünnepély a Himnusz elhangzása után véget ért.

Talált tárgy. Hatóságunkhoz egy drb. forgópisztoly és egy drb. női kabát került mint talált tárgy. Igazolni tulajdonosuk a rendőrségen átvetheti.

Finita la comedia...

Tisztelt Uram! Tekintettel arra, hogy sajnálom a céltalanul elpazarolt időt, az alapos és döntő érveket nélkülöző hosszú elmélkedésre csak röviden kívánok reflektálni, ezt is csak azért, mert cikke a sokat hangzatosított „elvi sikro!” letérve, kifejezetten személyemet és azon keresztül a Balassa Társaságot érinti közelebbről. Egyben kijelentem azt is, hogy ezzel a magam részéről befejezem az Önnel való további cétalan vitalkozást.

Mindenekelőtt és elsősorban a meghatározottan visszautasítom, úgy a rendezőség, mint a közönség nevében azt a minősíthetetlen megállapítást, hogy a közönség „beteg hajlamait” szolgáltuk ki a tánczene beállításával. Ilyen megállapítást csak olyan ember tehet, aki nincsen tudatában a szavak súlyának. Ez az egyetlen enyhítő körülmény az Ön számára is.

Tiltakozunk az ellen, hogy a kulturestünkön jazz zenekar szerepelt, mert ez nem felel meg a valóságnak. A kultureszthez a jazz zenekarnak semmi köze nem volt. Csupán módot adtunk a közönségnek arra, hogy — farsang lévén — az est után, ha akar, táncolhasson. Egyébként ha figyelemmel kísérté volna a Balassa-Társaság eddigi működését, megállapítható volna, hogy ez volt az első eset, mikor a Társaság által rendezett est után egyáltalán erre lehetőséget adtunk

közönségünknek. Most is csak azért, mert a farsang idejére esett az estélyünk. Értse meg Petróczy uram, nekünk nem a tánc a fontos, hanem az a magyar kultúra, amit műsorunkkal hirdettünk és amit Ön pont velünk szemben akar megvédelmezni?!

Szélmalombarc! Mi nem azért rendeztünk Felvidéki Estet, hogy táncolhassunk, hanem azért táncoltunk az est után, mert éppen farsang volt és ilyenkor szívesen táncra perdül a jókedvű fiatalág. És itt elárulja Önnek az „egyéni rendező” azt a kulisszatitkot is, hogy miért volt tánczene a műsor után.

Mindegyán tudjuk, hogy a fiatalág szívesen táncol nemcsak csárdást, hanem más táncokat is, ha megfelelő zenekar áll rendelkezésére. (Ere vonatkozó álláspontomat már előző cikkemben részletesen kifejtettem). A cigány erre nem alkalmas, de nem is kívánatos, hogy modern tánczene játszására kényszerítsük, ezért kellett tánczenekarról is gondoskodni. Még azt is elárulom Önnek, hogy egy komoly est megrendezésénél, ahol maradandó értéket akar nyújtani a rendezőség a közönségnek, az anyagik sem közömbösek, ezért a közönség minden rétegét meg kell nyerni. De sajnos, sokan vannak olyanok, akik az irodalomért nem, de a tánczenéért szívesen eljönnek a kulturesztekre is.

Ezrekre is gondolni kellett, de nem azért, hogy Ön szerint „beteg hajlamainkat” kielégítsük, hanem éppen ellenkezőleg, hogy megnyerjük őket, hátha ragad rájuk is valami abból, amit Mécs, Darkó és a többiek elhíntenek és legközelebb már a kulturszomj, a szép iránti vágy hozza majd őket közeink. Ez is fontos kulturmisszió! Ezt is vállalni kell, hogy lassan, fokozatosan rávegyük a közönséget a komoly művészetek élvezetére.

Mindezekből láthatja Petróczy uram, hogy mi is szoktunk gondolkodni, sőt további gondolkunk az orrunk hegyénél. Azt hiszem, ezekután felesleges azt is magyaráznom, hogy a Szürke-líukat nem „szánalomból tuskoltuk” a pódiumra, hanem azért, mert éppen szükség volt rájuk. Ne irigyelje ezt tőlük, — az Ön cikkeinek is adott „pódiumot” a szerkesztő — és a Szürke-líuk is vannak olyan jó zenészek, mint amilyen jó „publicista” Ön.

De mindezek ellenére nem állítjuk és nem is vitatjuk, hogy a jazz kultúra. A kirobanni akaró magyar lelkiesség sem a „nagy táncolásokban” kell keresnie, azokban legfeljebb a jókedv nyilatkozik meg. Az igazi magyar lelkiesség az élet komoly megnyilatkozásain felül poharazás közben, magyar néma mellett, sírva vigadva, vagy féktelen csárdában lángalobbanva jelentkezik. Jazz mellett még nem láttam igaz magyar embert mutatni, legfeljebb táncolni. Azt hiszem Ön sem Petróczy ur? Ez is igazolja, hogy egyiknek a másikhoz semmi köze nincsen, a magyar lelkiességnek pedig a modern tánczenéhez végkép semmi köze, tehát fokmérője sem lehet az egyéne névze, hogy ki mennyire magyar.

Másodpercek alatt

omlik szét a vízben az Aspirin-tabletta. A finom porrá szétesett Aspirin gyorsabban és egyenletesebben oszlik el a szervezetben és fokozottabb hatást fejt ki meghűlés, fájdalomak és reuma ellen.

ASPIRIN
tabletták

Minden Aspirin-tablettán a „Bayer”-kereszt látható, ez különbözteti meg az utánzatoktól.

A Balassa Társaság sem rejtegette és nem is rejtegeti a magyarságát, de semmi esetre sem a petróczygyulai „erős kivételések” „hangos színtvallások” stílusában a „Munka” hasábjain, hanem a társadalmi élet minden megmozdulásában szerényen, de céltudatosan. Ennek a társaságnak a tagjai közel két évtizeden keresztül szolgálták önzetlenül a salgótarjáni pódiumokon szóban, írásban, dallal, zenével a magyar nemzeti kultúra szent ügyét. Anyagi áldozatokon felül földolgozták a szabad idejüket, kényelmüket, jószívvel nélkülül, hogy verték volna a mellüket: idénzettek, milyen nagy magyarok vagyunk mi!

Ez a társaság rendezte meg Salgótarjában a legnóvósabb, legmagyarabb esteket, a Rákóczi emlékünnepet, a nagy Magyarrestet, a Hubay emlékestet és még sok-sok más lélekemelő ünnepséget.

Csodálatos, hogy ezeket annakidején nem méltóztattott észrevenni. Pedig akkor még Szürke-líuk sem voltak, vagy talán éppen ezért, — nem volt mibe, vagy kibe belekötni? Avagy akkoriban még nem kellett volna különösebb feltűnést a hangos vagyarkodás és „kiállítás”? Mi Petróczy uram már akkor is kiálltunk és ugyanazt hirdettük, „amit ma.”

Látja tisztelt Uram, itt van a jelentősége a felelősségnek és a felelőtlenségnek. Bármennyire is gunygnak szánta, de valóban úgy van, hogy nekünk van „iparengedélyünk” meg „ujraoltási bizonyítványunk” is, sőt belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályaink is, néhány esztendőse becsületés multunk és reméljük, Isten segítségével, még jövőnk is lesz.

Mi szívesen meggondoljuk és megfontoljuk, hogy milyen eszközökkel segíthetjük elő a legjobban a város és környéke kulturális fejlődését.

Minden lehetőséget megragadunk, fáradságot nem kímélve, hogy erőnkhez képest, de mindig felelősségünk tudatában az egyetemes magyar ügyet becsülettel szolgáljuk. A mi munkánkat egy egész társadalom figyelő kritikuss szemmel, állandóan reflektorfényben állunk, felelünk minden lépésünkért, a társaság irányításáért, multjéért és részben a jövőjéért is. És mindezeket felül még önk is szabad bennünket megkritizálni!

Ezzel szemben Ön azt irhatja, amit akar, — ha van lap és szerkesztő, aki közli, — használhat olyan kifejezéseket, amit mi nem igen ismerünk az újságírásban és a mi körünkben nem szokásos, tehet olyan megállapításokat a magyar és a nyugati kulturális kapcsolatban, amelyek teljesen „egyéniak”, — felelőtlenül kifütyülheti a „felelős” alkotásokat is (igaz, hogy a Carment is kifütyülték, és az Ember tragédiája is először a hozzá nem értő felelőtlenek fütyülésén hukott meg) node nem baj, ezektől eltekintve Ön ezt mind megteheti és nem fog történni semmi, három nap mulva nem beszél róla senki, forog a világ kerete tovább. Hát látja uram, ez a „felelőtlenség” az Ön esetében. De nehogy azt gondolja azért, mert Ön nincsen valamely klikkbe, társaságba, vagy egyesületbe „tö-mörülve”, — szó sincs róla, csupán azért, mert Ön nem tartozik felelősséggel senkinek, csak önmagának. Hát ezért volt felelőtlen az Ön kritikája is Petróczy uram.

Félek, hogy végül is igazra lesz Önnek és szegény Balassa Bálint megfordul a sírjában, mondván: millen idők, millen idők, már Petróczy Gyula is hangdóbban a szegény országban és még hozzá milyen hangnembem!

Koltay Imre.

A Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság

irodalmi- és zeneszakosztályai kedden, március 21-én este 8 órakor, a Róm Kat Olvasókörben nyilvános együttes ülést tartanak az alábbi műsorral: 1. Előki megnyitó. 2. Versek: Dr. nórgrádi Jap Dezős r. tag. 3. Az önévelő Gárdonyi. Irta és felolvassa: Ambrus Béla r. tag. 4. Beethoven szonáta Op. 12. Előadják: Csanádi Miklós, Röder Alfréd, Vilezál Richard r. tagok és Tolnai Sándor m. vendég. 5. Mezőkövesdi népművészet. Irta és felolvassa: Dala József mezőkövesdi gimn. tanár, festőművész, m. vendég. 6. Versek: Visnyovszky László r. tag. 7. Novella: Fayl Frigyes r. tag. 8. Magyar nóták, zongorán előadja: Harmat Árpád m. vendég. Meghívott pártoló tagjaiknak, egyesületeknek és hivataloknak küldenek csak, de mindenkit szeretettel várunk, aki nemcsak célkitűzésük és munkálkodásuk iránt érdeklődik. Pártoló tagok részére a névre szóló meghívó belépőjegyül szolgál, mely azonban másra át nem ruházható. Vendégek részére műsor megváltás 80 fillér. A rendkívüli idők dacára a Társaság reméli, hogy mind a pár toltó tagok, mind a közönség nagyszámú megjelenésével fogja igazolni munkájuk méltánylását. Mint értesülünk, Losonc város meghívta a Társaságot egy vándorgyűlés megtartására. A Társaság a legnagyobb örömmel fogadta el a meghívást, magas színvonalu műsort állított össze erre az alkalomra s a vándorgyűlés megtartását március 25-re tűzte ki. Amennyiben váratlan események est

a terminust meg nem húsítják, akkor a Társaság tagjai jövő szombaton bemutatkoznak Losonc város kulturát pártoló közönsége előtt a városháza nagy befogadóképességű, díszes tancstermében.

Hírásszavak, nem kerül pénzbe! Dr. Oetker cég ingyen küldi Önöknek színes receptkönyvének új kiadását.

INGYEN

küldi meg minden érdeklődőnek — ha e hirdetésre hivatkozik

„A család könyve” 32 oldalas mélynyomós, rajzokkal és képekkel illusztrált második kötetét

A SZÖVEKZETI BOLT
(Az árúház a Hangya kőtelékében)
Rákóczi-ut 36, Boráros tér 1.

Tavaszi újdonságaink részletes felsorolását és árait is tartalmazza

A család könyve

Kérje meg ma, levelezőlapon vagy a Mezőgazdasági Kiállítás téje alatt személyesen „A család könyvét”.

Fokozatosan fejlődik a m. kir. osztálysorsjáték!

Az elérhető legnagyobb nyeremény:

700.000 pengő

Jutalom és nyeremények:

400.000	2x50.000
300.000	2x40.000
100.000	30.000
70.000	21x20.000
60.000	32x10.000

stb., stb. összesen közel 10 millió pengő készpénz!

88.000 sorsjegy, 44.000 nyeremény!

A húzások április hó 4-én kezdődnek!

Sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:

Nyolcad 3 1/2 pengő	Negyed 7 pengő	Fél 14 pengő	Egész 28 pengő

az összes fővárosi kótnál

Póstagalamb hírek. A Hungaria póstagalamb tenyésztők Országos Szövetségébe tömörült 35 egyesület létszáma a Felvidéki és a Magyarországi Kassa, Ungvár, Munkács és Beregszász csatlakozása folytán 39-re szaporodott. Igaz magyar testvéri szeretettel és örömmel üdvözlünk benneteket, póstagalambász magyar testvéreink. Szövetségünk a március havi szakértésünkben közli az 1939. évi tavaszi országos jellegű röpr versenyek állomását és terminusait. Május 14-én Gramat-Neuschiedel, V. 21-én St. Pölten, V. 28-án St. Valentin, VI. 11-én Schärding, VI. 25-én Straubing, VII. 8-án Neumark, VII. 22-én Kitzingen. Valamennyi Németország. A legutóbbi egyesületünknek 900 km. légvonal távolságot jelent. Egy örvéndetes hírt is közöl még Szövetségünk, mely a beföldi szállítási költségeinket lényegesen csökkenteni, ugyanis a m. kir. honvédelmi miniszter úr öngyermelősége 51.000/éln. 7. k. 938. számú rendelete folytán a katonai póstagalamb szállítási díjtelét alkalmazását rendelte el a polgári egyesületi póstagalambjainak szállításánál is. Szövetségünk alig 3 éves irányítása mellett örömmel állapítjuk meg, a magyar póstagalamb-sport előretörését, melyet legjobban igazol a Kölnben 1939. január hó 26-án megtartott második nemzetközi póstagalamb olimpiász, melyen 14 nemzet közül megelőzte a hatalmas Német, Olasz, Francia, Anglia, Lengyelország stb. az előkelő második helyet foglaltuk el egész minimális ponthátránnyal a póstagalamb-tenyésztés ószáziá, Belgium mögött. Mint mindenben, itt is tanujelét adtuk a magyar erő és a magyar élnakarásnak. Mi is erősen készülünk a tavaszi nagy versenyekre, mert 1940-ban, Isten segítségével, már mi is ott szeretnénk lenni egy pár darab Tarján tubikával a harmadik nemzetközi póstagalamb olimpiászban. Versenyünk költségeit hozzájárulóknak adományaikért ezáltal is hálás köszönettel fejezzük ki. Inaristület elnöksége 20 pengő, Szent László 10 pengő, SKB. Igazgatósága 5 pengő, Acélgyár Igazgatósága 5 pengő, Hetlich Péter 5 pengő, Polgármesteri hivatal 5 pengő, Honvédelmi célokat szolgáló sportklub további támogatását kérve, vagyunk

bazafias tisztelettel:
Gadi József, s. k. egy. elnök.

A lengyel köntársaság elnöke legutóbb többek között a következőknek adományozta a „Függetlenségi kereszt”-et. Borsodi Gyula, Beres János, Balázs Lajos, Barics Imre András, Balog János, András és József, Bocskay György, Brick Agoston, Baksa Lajos, Bacnara István, Cseppek Jenő és László, Csángó András, Csernek György, Csonka János, Csikó József, Csosinszki János, Farkas Ilés, Fránkel Arnold, Fodor György, Fischer Elemér, Gavel András, Guth Sándor, Grünwald Zoltán, Holzer András, Hecksch Lajos, Horvát György, István, Ferenc és Lajos, Hajósi Lajos Herman Gyula, Harmath Dezső, Hirsch Salamon, Illes András, Juhász József, Ferenc és János, Kálló Samu, Kolb János, Kovács János, Dömeter, László, Sándor és György, Kiss András, István és Gyula, Kiszela Antal, Lubi Gusztáv, Lebovits József és György, Majoy József, Moskovics Dávid, Mózer János, Morvai János, Németh József, Polakvcics Gyula, Pfeifer Péter, Pap Zoltán, István, Pojdan László, Rosemberg Vilmos, Sándor József, Spitzer Jenő, Strommer Imre, Szücs Károly, Sárka László, Takács Sándor, Tökölj Károly, Tóth Béla, Dávid és Pál, Tompos Mihály, Vallyó Pál, Vajaj Jakab, Vajda Dénes, Weisz Jenő és Zoltán, Weigl József. Nevezettek vagy családtagaik, illetve mindazok, akik a világháború alatt a lengyel légiónak szolgáltak és eddig még nem adtak életjelét magukról, levéllel közölték címeiket a „Lengyel Legionisták Egyesületével, Budapest, Üllői ut 115/a.

SPORT

Phöbus-SSE 5:1 (5:1)

Az „angol futhall” kísérletéről újr. pesti csapatnak otthonában a SSE még telkes játékkal sem tudott komoly ellenfelevé lenni. Vécsei önteláldozó, pompás védése sem elég egy meccs meggyeréséhez — csatlárcs kell, kapurátörő, összátszó, lövő csatlárcs.

SBTC-Váci Remény 10:1 (5:1)

SBTC pályán 800 néző. Vezette: Gallóvá.

SBTC: Gedi — Bujdál, Timár, Takács III., Takács IV., Kollár, Balázs, Lukács II., Jenőfi, Lackó, Borsányi. V. Remény: Reicher — Rác, Pál, Virányer, Illik, Gömöri — Mester, Muly, Mozyes, Vertes, Beres.

Az SBTC hevesen kezd és első lefutása már eredményes. Takács Béla szökeli Jenőfi, Reicher kirohan a kapuból és Jenőfi a teje felett beemel 1:0 félperc. A 4 percben Beres 10 méteren Gedi rárohant és Timár vagy ki a labdát a kapu lorkából. A 6 percben (Borsányi) átad Jenőfinek, aki tapost arató tetséssel le szereli Rácot, 10 és 2:0. A 10. percben Takács III. a 16 oszon belül ok nélkül löki Vertest. A bíró 11 est ítel s azt illik beléli. 2:1. A 15. percben Jenőfi a 11-es táján van a labdával; de zavarják, nem tud löni, hátraad a közepre írtott Balásznak, aki taposan 3:3:1. A 23. percben Balázs-Lukács-Balázs-Jenőfi szövényből Jenőfi gölt szerez 4:1. Előzőleg Pál kézzel ütötte el Lukács elől az 5 oszon; de a bíró nem vette észre. A 33. percben Jenőfi elől már csak a kapus van; a center ismét a kapus felett akar át emelni, Reicher azonban beelőklöz a labdába; de Balázs otterem, 10 s 5:1. A félidő végéig erős SBTC fölény.

A 2. fejdő is SBTC nyomással telik el. Vac 8 emberrel védekezik s gól csak a 17. percben születik, Borsányi Jenőfinek, az Lukácsnak ad, akinek még beállítani és helyezni is van. Idője, 10 s 6:1. 10 perc múlva Balázs beadásából Borsányi hatalmas lövést ereszt a felső sarokba, amit a kapus védeni se próbál. 7:1. Pár perc múlva Lackó 20 m-ről bűntelőt rúg, s a labda a kapu belső ürlöké paltna a hálóba. 8:1. A 38. percben Rác kézzel fogja Balászt, a 11-est Takács IV. lövi be. 9:1. A 40. percben Jenőfi 20 m-es szabadrugása köt ki a hálóban 10:1.

Az SBTC csatlársora végre magára talált. Igaz, gyenge volt a váci védelem,

Propaganda háború.

A világháborút megelőző időkben nemcsak propaganda tevékenység, de maga a szó is általában ismeretlen volt a széles nyilvánosság előtt és inkább csak a leveleskedelm piaci szöveg eszközeként szerepelt, reklám formájában.

Egyes politikai pártok, mint agitációs munkával foglalkoztak vele csupán, de javarészt csak belpolitikai értelemben.

Külpolitikai téren addig csak a szovnyok számaának matematikai adatait tartották fontosnak a háború előseit íllető számításokban. A világháború kezdetén katonai sikerei után azonban bebiyosyosodott, leginkább a nyugati arcvonalon, hogy a számbeli erőfölény még messze nem minden.

Az egyes népek faji tulajdonságai, erkölcsi erőnyerők és a hangulatkérdés mindinkább előtérbe nyomultak és alapját képezték annak a nagyszabású, külpolitika számításokra és érdekekre felépített széleskörű propaganda tevékenységnek, amely főként angol irányítás alatt sajnos csak az entente hatalmak részéről működött sikeresen. Már méreteiben is messze túlhaladta ez a tevékenység az entente részéről a középponti hatalmak által elindított, természetesen és kezdetleges próbálkozásokat.

Végéredményben pedig a háború készakarva való felidézéséről koholt vádra épített ellenséges propaganda aknamunkája ásta alá a középponti hatalmak népeinek erkölcsi ellenálló képességét és juttatta ellentétben a katonai teljesítmények és eredmények mérlegével a győzelmet az entente oldalára.

Erdemes ezért néhány pillantást vetnünk arra, hogy tulajdonképpen hogyan is működik a háború propaganda, melynek a világháború tapasztalatain okukva ma már minden állami sorsdöntő fontosságú tulajdonít.

Lényege ennek a közvélemény mesterséges és tudatos irányítása célja egyrészt az ellenség erkölcsi erejének elcsúszása s egy küzdőképességének megsemmisítése.

Eszközei közé elsősorban a sajtó, irodalom, film, zene, a rádió, az alkotás és képzművészetek, az egyesületi élet és a tényképzés tartozik. Általában minden olyan eszköz, amely tömegvonnak alkalmas.

Lényeges feltétele a háború propaganda számára az erőkölcsönös szemérmények, hogy ne lehessen észrevenni, hogy tudós-propagandáról van szó. Ellenben terjedjen ki az ellenségél úgy a haderi tagjainak, mint a polgári lakosság hangulatának befolyására. De kitörjeszkedik a háború propaganda a saját nép és a szövetségeseik hangulatának előnyös befolyásolására, a küzdőképesség és a saját győzelembe vetett hit állandó fenntartására. Egyben ellenpropagandát fejt ki az ellenséges kártékony tevékenység ellen.

A semlegesekkel való gazdasági kapcsolatok fenntartása érdekében a háború propaganda igyekszik a semlegesek államaiban élő népek körében az illető küzdő állam igazságába és győzelembe vetett hitet fenntartani, ugyanakkor az ellenséggel szemben esetleg táplál bízalmat aláásni. De azt is hirszteli, hogy az ellenség a semlegesek ellen is szándékozik fordulni.

A saját ügyre előnyös tényeket únos-úntalan hangoztatva, dicsőítőit igyekszik azokat a célokat amiért fegyvert fogtak, dicsőíti a fegyvertenyeket és aláása az ellenség minden ténykedésének értékelését. A hadieseményeket a saját szempontjából igyekszik magyarázni és mérlegelni. Nem hagyja, hogy az ellenség jelszavakban fellökerekedessen és a háború okozását az ellenségre hárítsa.

A komoly és szakszerűen irányított propaganda nagyban hozzájárulhat a háború idejének meggyődítéséhez, sőt békéidőkben vagy háborús feszültség idején megfelelően irányított propaganda elérheti a háború kitörésének megakadályozását is.

Ezért a következő alkalmakkal, ismereteli fogjuk a békepropaganda jelentőségét.

Egy Pálóc falu a jótékonykodás oltárán. Nógrád megye Etes községe a szegény gondozás terén vezetőségének s intelligenciájának erős és dicséretreméltó öszelögása következtében a Szécsényi járás falvai között a legzebb eredményt érte el. 1187 P-gót gyűjtött össze az elhagyottak, rokontalan öregek, kislapásra szoruló segélyezésére. Ebben a munkában a kat. pap Chikán János, a tanító, a jegyzőikar s az uriók fáradsáhtalan önfelajdózó munkája biztosítja a mai néhez viszonyok között is a csodálatos eredményt, amelyre az ország irányítóinak is fel kellene figyelniök. Pap, tanító, jegyző a falu szentháromsága, ha megérték ugy minden nemes ügyel diadaira viznek. Utánozzuk Etes a szerezésen soru embertársaink megmentésében.

Tenyészköltés. Amagyas föld népeknek világraszóló ünnepe azokott lenni a március végén esedékes Mezögardasági Kiállítás és tenyészállatvásár. Ebben az évben különösen nagy örömben lezarszúnk, mert a Felvidék magyar lakta részének hazatérésével egy millió lélekkel szaporodunk meg, ami azt jelenti, hogy ott lakó testvéreink új színt és értékeket hoznak fel, tehát megint gazdagabbak letűnek. Milyen jóleső boldogság annak megállapítása, hogy gyarapodunk, hiszen az utóbbi negyedszázadban már szinte hozzá kellett szoknunk ahhoz a megtörpítő tudathoz, hogy egyre fogyunk és pusztulunk. Most látjuk majd csak igazán, hogy mennyivel szegényebbek voltunk és mennyire igazgátalanul orozták el ősi jussunkat. A most újak számító kiállítás és vásárok minden megmozdulása, megjel-

SBTC Ú — MOVE, Eger 5:1 (1:0)

A körterek meccse. A jobb SBTC kánnya győzött. Gólvörök: Jákófi, Nyerges, Nyerges, Sztojka (MESE), Jékfalvi, 11-esből, Nyerges. Kiténtek: Nyerges, Jákfalvi és Kubut pompás teljesítil: Zagyvai, Sztojka.

Szögletárány: 11:4.

PBÜS — SSE 2:1 (1:1)

A munkor olykor SSE-IL Pálóváncsódót mondott a legjobb tagja a szerencsés volt. A gólarányt nem az a játéktépezes. Gólvörök: Huszár II., Vmeze, Szarvas.

Szögletárány: 13:1.

APOLLO MOZIC

Március 19-án szombaton
Március 18-án vasárnap
Március 20-án hétfőn

NYUGAT LÁNYA

Vágygúttal öngyert Film
Kiegészítész: M. HIRADO

Március 21-én kedden
Arzene Lányá visszatér
Kiegészítész: HIRADO

Március 22-én szerdán
Március 23-án csütörtökön

A 14-ES FUTAR

Kiegészítész: Fox film